

I

(Rezoluții, recomandări și avize)

RECOMANDĂRI

CONSILIU

RECOMANDAREA CONSILIULUI

din 28 iunie 2011

Tineretul în mișcare – promovarea mobilității tinerilor în scop educațional

(2011/C 199/01)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special Articolele 165 și 166,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

(1) În comunicarea sa din 3 martie 2010 intitulată Europa 2020 – O strategie europeană pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, Comisia a stabilit ca una dintre prioritățile sale dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare („creștere inteligentă”) și evidențiază o inițiativă-pilot (Tineretul în mișcare) în scopul de a consolida performanța și atractivitatea internațională a instituțiilor de învățământ superior din Europa și de a spori nivelul general de calitate la toate nivelurile de educație și formare în Uniune, combinând atât excelența, cât și echitatea, prin promovarea mobilității tinerilor, precum și prin îmbunătățirea situației încadrării în muncă a tinerilor. Prezenta recomandare se înscrie în contextul inițiativei Tineretul în mișcare și este conformă cu Orientările integrate Europa 2020.

(2) Mobilitatea în scop educațional, adică mobilitatea transnațională în scopul dobândirii de noi cunoștințe, aptitudini și competențe, constituie unul dintre mijloacele fundamentale prin care tinerii își consolidează capacitatea de inserție profesională, conștientizează mai profund dimensiunea interculturală și își promovează dezvoltarea personală, creativitatea, precum și cetățenia activă. Tinerii europeni care participă la mobilitate în cursul perioadei de formare sunt mai deschiși spre mobilitate și mai târziu, în perioada activității profesionale. Mobilitatea în scop educațional poate juca un rol important în

deschiderea sistemelor și instituțiilor de educație și formare, în dezvoltarea dimensiunii lor europene și internaționale, precum și în ameliorarea accesibilității și eficienței acestora. Ea poate, de asemenea, consolida competitivitatea europeană contribuind la construirea unei societăți bazate pe cunoaștere.

(3) Avantajele mobilității au fost puse în evidență de Rezoluția Consiliului și a reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului la 14 decembrie 2000, privind un plan de acțiune asupra mobilității⁽¹⁾, precum și de Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 10 iulie 2001 privind mobilitatea în cadrul Comunității a studenților, persoanelor care urmează cursuri de formare, voluntarilor, cadrelor didactice și a formatorilor⁽²⁾. Recomandarea respectivă din 2001 a invitat statele membre să ia măsurile necesare pentru a elimina obstacolele din calea mobilității acestor grupuri.

(4) De la recomandarea din 2001 s-a realizat mult în domeniul mobilității tinerilor. Cu toate acestea, nu toate instrumentele sunt utilizate pe deplin și rămân încă numeroase obstacole. În plus, întregul context al mobilității în scop educațional a evoluat în mod considerabil în cursul ultimului deceniu, printre altele din cauza globalizării, a progresului tehnologic, inclusiv a tehnologiei informațiilor și comunicațiilor („TIC”) și a importanței sporite acordate ocupării forței de muncă și dimensiunii sociale.

(5) Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, din 22 mai 2008 privind promovarea creativității și a inovării prin educație și formare au subliniat că diversitatea și mediile multiculturale pot stimula creativitatea.

⁽¹⁾ JO C 371, 23.12.2000, p. 4.

⁽²⁾ JO L 215, 9.8.2001, p. 30.

- (6) În concluziile sale din 21 noiembrie 2008 privind mobilitatea tinerilor, Consiliul a invitat statele membre să adopte obiectivul de a face ca perioadele de studiu în străinătate să devină treptat regula și nu excepția pentru toți tinerii din Europa. Consiliul a invitat Comisia să stabilească un plan de lucru pentru integrarea acțiunilor în favoarea mobilității transfrontaliere în toate programele europene și să sprijine eforturile depuse de statele membre pentru promovarea mobilității.
- (7) Concluziile Consiliului din 26 noiembrie 2009 privind dezvoltarea profesională a cadrelor didactice și a directorilor unităților de învățământ au recunoscut că o mobilitate sporită în scop educațional și crearea de rețele vor fi cât se poate de benefice pentru personalul didactic de la toate nivelurile.
- (8) În iulie 2009, Comisia a publicat cartea verde intitulată Pentru promovarea mobilității tinerilor în scop educațional, care a lansat o consultare publică asupra unei serii de întrebări, cum ar fi: care sunt cele mai bune mijloace pentru a spori perspectivele de mobilitate ale tinerilor europeni, ce obstacole în calea mobilității rămân de înlăturat și care este modul în care toate părțile interesate pot colabora în cadrul unui nou parteneriat pentru mobilitate în scop educațional. Răspunsurile la această consultare au contribuit în mare măsură la prezenta recomandare, precum și avizele primite din partea Comitetului Economic și Social European⁽¹⁾ și a Comitetului Regiunilor⁽²⁾.
- (9) Mobilitatea tinerilor cercetători trebuie, de asemenea, încurajată în scopul de a garanta că Uniunea nu rămâne în urma competitorilor săi în domeniul cercetării și inovării. Comunicarea Comisiei din 23 mai 2008 intitulată Favorizarea carierelor și a mobilității: un parteneriat european pentru cercetători a propus un set de acțiuni care să garanteze că cercetătorii de pe întreg teritoriul Uniunii beneficiază de formare adecvată și de cariere atractive, fără obstacole în calea mobilității, în timp ce Concluziile Consiliului din 2 martie 2010 privind mobilitatea și carierele cercetătorilor europeni au furnizat elemente concrete privind modul în care mobilitatea cercetătorilor poate fi îmbunătățită și au determinat mai multe domenii de acțiune, în scopul promovării liberei circulații a cunoașterii (a „cincea libertate”).
- (10) Programele Uniunii, în plus față de acordarea unui sprijin substanțial mobilității și de contribuția adusă la dezvoltarea și internaționalizarea sistemelor de educație, au permis dezvoltarea la nivelul Uniunii a unor bune practici și a unor instrumente care vizează să faciliteze mobilitatea tinerilor în toate contextele educaționale și de formare profesională.
- (11) Din considerente economice, este extrem de necesară asigurarea utilizării eficiente și a simplificării din punct de vedere administrativ a programelor și instrumentelor naționale și europene existente care vizează promovarea și sprijinirea mobilității în scop educațional.
- (12) Prezenta recomandare se referă la tinerii din Europa proveniți din toate mediile de educație și formare, adică școală, formare profesională (școlară sau ucenicie), programe de ciclu scurt, programe de licență, masterat și doctorat, precum și schimburi între tineri, activități de voluntariat și stagii, în cadrul sau în afara Uniunii. Mobilitatea în scop educațional este considerată la fel de importantă pentru toate disciplinele și domeniile, precum cultura, știința, tehnologia, artele, sporturile, cât și pentru tinerii întreprinzători și cercetători. În sensul prezentei recomandări, termenul de învățare include toate domeniile învățării formale, nonformale și informale.
- (13) Prezenta recomandare urmărește să încurajeze statele membre să promoveze mobilitatea tinerilor în scop educațional și, acolo unde acest lucru este posibil, să înlătore obstacolele care împiedică progresul în acest domeniu. În același timp, recomandarea respectă pe deplin competențele și responsabilitățile statelor membre conform legislației naționale și celei a Uniunii.
- (14) În plus, prezenta recomandare încurajează statele membre să exploateze pe deplin instrumentele existente în vederea facilitării mobilității, atât pe cele ale Uniunii, cât și pe cele elaborate în cadrul procesului Bologna, în special Carta europeană a calității pentru mobilitate, Europass (inclusiv „Suplimentul la diplomă”), Youthpass, Cadrul european al calificărilor, Sistemul european de transfer și acumulare de credite (ECTS) și Sistemul european de credite pentru educație și formare profesională (ECVET).
- (15) Prezenta recomandare furnizează orientările specifice privind chestiuni administrative și instituționale asociate mobilității în scop educațional a tinerilor,

RECOMANDĂ STATELOR MEMBRE:

1. Informare și consiliere privind oportunitățile de mobilitate în scop educațional:
 - (a) să amelioreze calitatea informării și consilierii oferite privind posibilitățile de mobilitate și de obținere a unei burse la nivel național, regional și local, acestea vizând grupuri specifice de persoane interesate, atât în interiorul, cât și în afara Uniunii. Statele membre ar trebui să recurgă la metode noi, creative și interactive pentru a disemina informațiile în rândul tinerilor, pentru a comunica și a avea schimburi de idei cu aceștia și cu toate celelalte părți interesate;
 - (b) să faciliteze accesul tuturor tinerilor la informațiile privind mobilitatea în scop educațional, de exemplu prin portaluri web centralizate și alte servicii web, centre de sprijin (cum ar fi „birourile europene”) și servicii de informare și consultanță. Utilizarea serviciilor bazate pe internet poate fi, de asemenea, utilă. Se recomandă utilizarea rețelei Euroguidance în acest context;

(1) JO C 255, 22.9.2010, p. 81.

(2) JO C 175, 1.7.2009, p. 31.

- (c) să coopereze cu Comisia pentru a dezvolta în continuare și a actualiza portalul PLOTEUS privind oportunitățile de învățare, în special prin creșterea numărului de resurse de informații naționale pe care cetățenii le pot accesa în mod direct prin intermediul interfeței multilingve PLOTEUS;
- (d) să încurajeze agențiile naționale și regionale relevante să se asigure că activitățile pe care le desfășoară sunt integrate în activitățile părților interesate în materie de mobilitate în scop educațional pentru a garanta claritatea, coerența și simplitatea fluxului de informații.
2. Motivația de a participa la activitățile de mobilitate trans-națională în scop educațional:
- (a) să promoveze valoarea adăugată a mobilității în scop educațional în rândul persoanelor interesate, al familiilor acestora, al cadrelor didactice, instructorilor, lucrătorilor din domeniul tineretului, precum și în rândul angajatorilor, din punctul de vedere al împlinirii personale și al dezvoltării competențelor profesionale, lingvistice, sociale și interculturale, a creativității, a cetățeniei active și a viitoarei capacități de inserție profesională, în special în contextul unei piețe a muncii din ce în ce mai globalizate;
- (b) să încurajeze crearea de rețele între toate organizațiile relevante, părțile interesate și alți actori, pentru a asigura o abordare coordonată în vederea motivării tinerilor;
- (c) să încurajeze schimburile colegiale între participanții la mobilitate și cei care nu participă încă la mobilitate, în scopul de a spori motivația;
- (d) să promoveze o „cultură a mobilității”, de exemplu prin integrarea oportunităților de mobilitate în toate contextele de învățare și prin promovarea unei mai mari recunoașteri sociale a valorii mobilității în scop educațional.
3. Pregătirea oportunităților de mobilitate în scop educațional, în special în ceea ce privește cunoașterea limbilor străine și conștientizarea dimensiunii interculturale:
- (a) să recunoască importanța învățării limbilor străine și a dobândirii competențelor interculturale începând cu etapele timpurii ale educației, prin încurajarea unei foarte bune pregătiri lingvistice și culturale pentru mobilitate, atât în învățământul general, cât și în cel profesional;
- (b) să încurajeze cadrele didactice să utilizeze metode mai inovatoare de predare a limbilor străine, inclusiv cele bazate pe TIC. O atenție specială ar trebui acordată categoriilor dezavantajate de persoane care studiază și nevoilor lor specifice;
- (c) să încurajeze dobândirea de competențe digitale de bază de către tineri pentru a garanta că aceștia își pot pregăti mobilitatea în condiții optime și că pot profita, de asemenea, de noile oportunități de mobilitate virtuală, care completează mobilitatea fizică;
- (d) să încurajeze dezvoltarea de parteneriate și de schimburi, atât între instituțiile de învățământ, cât și între furnizorii de învățare non-formală, pentru a pregăti mai bine perioadele de mobilitate.
4. Chestiuni administrative și instituționale legate de perioadele de studii în străinătate:
- (a) să rezolve, acolo unde acest lucru este posibil, aspectele administrative care creează dificultăți în eliberarea vizelor sau a permiselor de ședere pentru resortisanții țărilor terțe care doresc să beneficieze de o posibilitate de învățare într-unul din statele membre;
- (b) să reducă, acolo unde acest lucru este posibil, obstacolele administrative în scopul de a promova mobilitatea în scop educațional către și dinspre Uniune. O intensificare a cooperării și parteneriate cu țările terțe, acorduri între autoritățile competente ale statelor membre și acorduri bilaterale între instituții ar facilita mobilitatea în scop educațional între Uniune și alte regiuni ale lumii;
- (c) să examineze aspectele care rezultă din diferitele norme juridice de pe teritoriul Uniunii privind minorii care iau parte la programele de mobilitate în scop educațional;
- (d) să instituie sisteme bine definite pentru a încuraja ucenicii din primul ciclu de învățământ profesional și tehnic să profite de mobilitatea în scop educațional. Pentru a încuraja mobilitatea în scop educațional a ucenicilor și a tinerilor cercetători, ar trebui ca statele membre să garanteze, în conformitate cu legislația lor națională, un acces corespunzător la protecție în materie de asigurare, standarde de muncă, cerințe de sănătate și siguranță și modalități referitoare la impozitare, securitate socială și pensii;
- (e) să încurajeze activ programele de educație și de formare elaborate și oferite împreună cu instituțiile din alte țări;
- (f) să integreze oportunități de mobilitate în scop educațional în programul de studii sau de formare, după caz. De asemenea, să ofere oportunități și pentru perioade scurte de mobilitate, ceea ce poate contribui la încurajarea unui număr mai mare de tineri să participe la mobilitate.
5. Transferabilitatea burselor și împrumuturilor:
- să promoveze transferabilitatea burselor, împrumuturilor și accesul corespunzător la indemnizațiile de rigoare pentru a încuraja mobilitatea în scop educațional a tinerilor.
6. Calitatea mobilității în scop educațional:
- (a) să utilizeze cartele de calitate existente, cum ar fi Carta Europeană a Calității pentru Mobilitate și cartele de la nivel național și regional, pentru asigurarea calității mobilității și să promoveze controlul calității pentru fiecare aspect al mobilității;

- (b) să încurajeze un dialog continuu și dispoziții clare între instituțiile de origine și gazdă, prin utilizarea unor acorduri de studiu, de exemplu. Să încurajeze recunoașterea cunoștințelor, a aptitudinilor și a competențelor, transparența procedurilor de selecție, schimburile colegiale și un ajutor structurat pentru participanți;
- (c) să încurajeze mecanisme periodice de feedback în urma fiecărei perioade de mobilitate în scop educațional, pentru a garanta calitatea experienței;
- (d) să încurajeze programele de mentorat și pe cele de învățare colegială pentru a garanta integrarea participanților la mobilitate în țara sau instituția-gazdă;
- (e) să încurajeze oferirea de facilități, de exemplu în ceea ce privește cazarea, masa și transportul, pentru persoanele care învață în străinătate;
- (f) să încurajeze oferirea de servicii de consiliere destinate persoanelor care studiază, referitoare la modalitățile prin care aceștia pot utiliza cât mai bine mobilitatea în scop educațional pentru a-și dezvolta cunoștințele, aptitudinile și competențele;
- (g) să încurajeze furnizarea de servicii de consiliere destinate participanților la mobilitate, după întoarcerea acestora, privind modul în care își pot folosi competențele dobândite în cursul șederii lor în străinătate. Să acorde ajutor reintegrării după o lungă ședere în străinătate.

7. Recunoașterea rezultatelor învățării:

- (a) să promoveze punerea în aplicare și utilizarea instrumentelor Uniunii care facilitează transferul și validarea între statele membre a rezultatelor învățării din experiențele de mobilitate. Aceste instrumente ar trebui să beneficieze de o mai bună promovare, în special în rândul angajatorilor;
- (b) să îmbunătățească procedurile și ghidurile pentru validarea și recunoașterea atât a învățării nonformale, cât și informale, în scopul de a facilita și mai mult mobilitatea, de exemplu în cadrul voluntariatului și al activităților în domeniul tineretului;
- (c) să abordeze chestiunea validării și recunoașterii cunoștințelor, aptitudinilor și competențelor, de exemplu a competențelor de limbi străine, dobândite în cursul perioadelor de mobilitate în străinătate;
- (d) să susțină puncte de contact și să consolideze vizibilitatea acestora, unde persoanele să poată obține informații privind modul în care calificările lor pot fi recunoscute și certificate după întoarcerea din străinătate.

8. Categoriile dezavantajate de persoane care studiază:

să furnizeze categoriilor dezavantajate de persoane care studiază, care pot fi lipsite de oportunități de mobilitate în scop educațional, informații specifice privind programele disponibile și un sprijin adaptat la nevoile lor specifice.

9. Parteneriate și finanțare:

- (a) să încurajeze parteneriatele pentru mobilitate în scop educațional cu actorii publici și privați care operează la nivel regional și local. Camerele de comerț, asociațiile de întreprinderi, asociațiile din domeniul educației și al formării profesionale și cele profesionale, precum și organizațiile neguvernamentale pot fi parteneri valabili în acest sens. În plus, rețelele de școli, universități și întreprinderi care schimbă informații, noutăți și experiențe ar trebui consolidate;
- (b) să încurajeze autoritățile regionale și locale să joace un rol sporit în promovarea mobilității în scop educațional prin dezvoltarea rețelilor existente și prin crearea de noi parteneriate;
- (c) să intensifice cooperarea și comunicarea active, inclusiv prin sensibilizarea asupra avantajelor mobilității în scop educațional și prin promovarea acesteia, între sectorul educației și cel al mediului de afaceri, întrucât participarea mediului de afaceri reprezintă un factor important pentru consolidarea mobilității tinerilor, de exemplu prin oferirea de stagii. După caz, să ofere stimulente cum ar fi prime speciale acordate întreprinderilor, în conformitate cu legislația Uniunii și cu legislația națională, pentru a le încuraja să se implice în oferirea de stagii;
- (d) să contribuie la coerența și complementaritatea dintre programele naționale și cele ale Uniunii, în scopul creării de sinergii și al îmbunătățirii eficienței programelor de mobilitate.

10. Rolul multiplicatorilor:

- (a) să încurajeze recurgerea la „multiplicatori”, cum ar fi cadrele didactice, formatorii, familiile, lucrătorii în domeniul tineretului și tinerii care au participat la un program de mobilitate pentru a-i inspira și motiva pe tineri să participe la mobilitate; să încurajeze angajatorii în domeniul educației să recunoască și să aprecieze angajamentul cadrelor didactice, formatorilor și lucrătorilor din domeniul tineretului în favoarea mobilității în scop educațional;
- (b) să promoveze și să sprijine oportunitățile de mobilitate în scop educațional ca făcând parte din formarea inițială și din dezvoltarea profesională continuă a celor aflați la conducerea instituțiilor de învățământ, a cadrelor didactice, a instructorilor, a personalului administrativ și a lucrătorilor din domeniul tineretului.

11. Monitorizarea progreselor:

- (a) să sprijine, în mod voluntar, studii de fezabilitate privind elaborarea unui cadru metodologic pentru monitorizarea progreselor înregistrate în promovarea mobilității în scop educațional și în înlăturarea obstacolelor din calea acesteia, pe baza unui studiu pregătit realizat de rețeaua Eurydice cu asistența experților din statele membre, care ia pe deplin în considerare sursele existente de date și informații;

(b) să prezinte Comisiei rapoarte privind progresele înregistrate în promovarea mobilității în scop educațional și în înlăturarea obstacolelor din calea acesteia, în cadrul structurilor de raportare ale cadrului strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale („ET 2020”),

IA ACT DE INTENȚIA COMISIEI DE A:

1. Asigura – în strânsă cooperare cu statele membre – utilizarea deplină și eficientă a programelor și bugetelor Uniunii, în special în domeniul învățării pe tot parcursul vieții, cu scopul de a extinde și lărgi posibilitățile de învățare pentru toți tinerii, inclusiv prin luarea în considerare a utilizării fondurilor structurale și de coeziune europene și a Băncii Europene de Investiții ⁽¹⁾.
2. Sprijini eforturile statelor membre de a promova mobilitatea în scop educațional, în special prin luarea în considerare a implicațiilor prezentei recomandări pentru următoarea generație de programe ale Uniunii în domeniile educației, formării profesionale și tineretului, și pentru viitorul cadru financiar multianual al Uniunii.

3. Îmbunătăți, în cooperare cu statele membre, cadrul statistic utilizat pentru măsurarea mobilității transnaționale în scop educațional.
4. Studia posibilitatea de a elabora, în strânsă cooperare cu experți din statele membre, un cadru metodologic, la care se face referire în comunicarea Comisiei intitulată Tineretul în mișcare sub denumirea de „tabelă de marcaj a mobilității”, pentru monitorizarea progreselor în promovarea mobilității în scop educațional și în înlăturarea obstacolelor din calea acesteia.
5. Evalua progresele realizate în înlăturarea obstacolelor din calea mobilității în scop educațional după primii patru ani de punere în aplicare a prezentei recomandări.

Adoptată la Luxemburg, 28 iunie 2011.

Pentru Consiliu
Președintele
FAZEKAS S.

⁽¹⁾ Precum și prin luarea în considerare a posibilității dezvoltării unor noi mijloace de sprijin financiar, inclusiv a unor împrumuturi europene pentru studenți, având în vedere invitația Consiliului către Comisie din Concluziile din noiembrie 2008 privind mobilitatea tinerilor.